

política educativa, pedagogia política i consens

Al'hora que segueixo les propostes electorals o electoralistes en matèria educativa dels distints partits he anat a veure la pel·lícula de Nicolas Philibert *Être et avoir*. El contrast entre determinades propostes polítiques i el contingut de la pel·lícula és tan fort que no puc deixar-hi de fer-ne referència. La pel·lícula -una bella reflexió sobre l'educació a partir de la feina diària en una escola unitària rural francesa- presenta l'essència d'allò que és el procés educatiu: la relació entre el mestre i els deixebles, la respectuosa atenció a la personalitat de cada un dels nins i les nines, la vocació docent o el compromís del poble i les famílies amb la seva escola i amb la formació del més joves. La sensible i honesta aproximació que fa la pel·lícula al procés educatiu contrasta amb l'allau d'informacions propagandístiques, deformades i demagògiques que sobre educació circulen especialment en acostar-se les eleccions. La senzillesa i alhora profunditat de la visió presentada per Nicolas Philibert contrasta amb les propostes grandiloqüents i les deformacions que han farcit la política

educativa estatal més recent i que, properes les eleccions, es manifesten ara a la nostra comunitat amb les darreres propostes del PP, pel que fa al tema de la llengua a l'ensenyament.

És en aquests moments quan es fa necessària una reflexió sobre el que és important i el que és secundari en educació, sobre la

“La història demostra que els canvis educatius que no aconseguen un ampli consens i la complicitat de la comunitat educativa i especialment dels docents i les famílies, per ben intencionats que siguin, fracassen.”

manera de fer política educativa i sobre la necessitat de fer pedagogia política del fet educatiu.

L'educació és fonamentalment l'instrument per formar els futurs ciutadans, és a dir, per estimular el desenvolupament de les capacitats dels més joves al servei d'un projecte cívic compartit i de cohesió social. Els governants han de ser conscients que no són ells exclusivament els qui han de decidir com ha de ser l'educació. Per molta majoria que pugui tenir un partit, el models educatius són projectes a llarg termini i no poden estar subjectes a contínues sotragades en funció dels interessos polítics més immediats dels governants de cada moment. Per aquest motiu la Constitució estableix la participació de tots els sectors afectats: famílies, alumnes, professionals de l'ensenyament i institucions en la planificació de l'educació. Els canvis educatius han de ser fets sempre amb amplis consensos, després d'anàlisis acurades i precises dels problemes i cercant solucions concretes.

Normalment són suficients petits ajusts, canvis puntuals per mantenir els eixos bàsics

majoritàriament consensuats. Perquè, al final, com mostra la pel·lícula *Être et avoir* allò que és important, allò que realment pot ser decisiu per millorar l'educació, no són els grans canvis legislatius sinó la feina dels professionals de l'educació, la motivació dels mestres i professors, la col·laboració de les famílies, la implicació i compromís de la societat, la creació de consensos per fer de l'educació una tasca compartida per tots, l'increment de la valoració social de la funció dels docents i la dotació dels recursos suficients.

La història demostra que els canvis educatius que no aconsegueixen un ampli consens

i la complicitat de la comunitat educativa i especialment dels docents i les famílies, per ben intencionats que siguin, fracassen. Els governants han d'aprendre que l'educació no hauria de ser mai un espai de confrontació. Per això, des del principi dels sistemes educatius moderns existeixen àmbits de concertació social en matèria educativa i canals de participació de la comunitat en la planificació de l'educació. En el nostre ordenament educatiu actual, el Consell Escolar de l'Estat, de les comunitats autònomes, o d'altres com els municipals s'han creat amb aquesta funció. La intervenció de les associacions de pares, d'alumnes i dels

sindicats docents a l'hora de dissenyar la política educativa també és fonamental i és un error greu de la LOCE que disminueixi la intervenció dels consells escolars dels centres a l'hora de concertar els projectes educatius de cada escola o institut. Si els governants es dediquen a fer política partidista amb l'educació tan sols aconseguiran crear tensions i provocar enfrontaments contraris a la cohesió social que ha de pretendre l'educació. Tal vegada es podrà dir que fan política educativa, però hauran deixat de fer la pedagogia política que necessitaria la nostra educació.

Bernat Sureda Garcia